

วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖ คณะอนุกรรมการด้านสิ่งแวดล้อม ในคณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา ได้มีการประชุมครั้งที่ ๒๕/๒๕๖๖ ณ ห้องประชุม ๔๐๕ ชั้น ๔ เพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ โดยการประชุมครั้งนี้เป็นการประชุม ตามแนวทาง "สำนักงานสีเขียว" ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ แทนการใช้กระดาษ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ดร.ดร.บุญวงศ์ ไซเกษ
ประธานคณะกรรมการ

พิจารณาตีความ (ร่าง) รายงานการพิจารณาตีความ เรื่อง "การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน"

ที่ประชุมคณะอนุกรรมการได้พิจารณาประเด็นเกี่ยวกับแนวคิดการเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการมูลฝอยตามปริมาณที่ทิ้ง โดยเห็นควรนำไปประกอบเป็นเนื้อหาของ (ร่าง) รายงานดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

หลักการสำคัญเรื่องหนึ่งที่สอดคล้องกับการใช้แรงจูงใจทางเศรษฐศาสตร์คือ หลักการ"ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย" หรือ "Polluter Pays Principle (PPP)" ซึ่งเป็นที่ยอมรับในกลุ่มประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา OECD ตั้งแต่ในปี ค.ศ. 1970 แต่หลักการนี้เริ่มเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางจากปฏิญญานูริโอ ในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา เมื่อ ค.ศ. 1995 สำหรับประเทศไทย ถึงแม้หลักการดังกล่าวจะถูกกล่าวถึงในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยด้วยการใช้หลักการ PPP ยังอยู่ในวงจำกัดโดยมุ่งเป้าหมายที่เกี่ยวกับมลพิษอุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยพบว่าค่าธรรมเนียมการจัดการมูลฝอยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บจากผู้ทิ้งขยะมูลฝอยคิดเป็นเพียงร้อยละ ๑๗ ของค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะที่เกิดขึ้น

"การพัฒนาที่ยั่งยืนต้องสมดุลกับธรรมชาติและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม"

โดยทั่วไปรูปแบบการเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการขยะมูลฝอยส่วนใหญ่มี ๓ รูปแบบ ได้แก่

๑) ค่าธรรมเนียมที่มีลักษณะเหมือภาณี เป็นการเก็บภาณีตามขนาดพื้นที่บ้านหรือตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน โดยนำเงินภาณีที่เก็บได้มาใช้จัดการขยะเป็นวิธีการที่ไม่สะท้อนต้นทุนการจัดการขยะ และทำให้ประชาชนเข้าใจว่าการจัดการขยะเป็นบริการฟรี

๒) ค่าธรรมเนียมคงที่ เป็นการเก็บค่าธรรมเนียมสำหรับการจัดการขยะโดยเฉพาะ แต่ไม่สะท้อนต้นทุนการจัดการขยะ เนื่องจากเป็นอัตราคงที่ในช่วงเวลา เช่น ค่าธรรมเนียมต่อเดือนหรือต่อปี โดยไม่แปรผันตามปริมาณขยะที่ทิ้ง

๓) ค่าธรรมเนียมที่แปรผันตามปริมาณขยะที่ทิ้ง เป็นการเก็บค่าธรรมเนียมสำหรับการจัดการขยะที่แปรผันตามปริมาณขยะที่ทิ้ง ซึ่งโดยทั่วไปจะเรียกค่าธรรมเนียมแบบนี้ว่า Pay as You Throw (PAYT) หรือ Unit-based pricing (UBP) PAYT อาจแบ่งออกเป็น ๓ รูปแบบ ดังนี้

๓.๑) รูปแบบแปรผันตามปริมาตร ซึ่งการเก็บค่าธรรมเนียมแบบนี้ อาจแบ่งย่อยได้เป็น ๓ แนวทาง ได้แก่ (๑) การใช้ถุงขยะ (๒) การใช้ป้ายหรือสติ๊กเกอร์ และ (๓) การใช้ถัง

๓.๒) รูปแบบแปรผันตามน้ำหนัก

๓.๓) รูปแบบพิเศษ หรือรูปแบบตามการแยกทิ้ง

"การพัฒนาที่ยั่งยืนต้องสมดุลกับธรรมชาติและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม"

